

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

Część XLIX. — Wydana i rozesłana dnia 22 września 1882.

128.

Dokument koncesji z dnia 13 sierpnia 1882,

na kolej żelazną z Bzenecu do Gayi.

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;**

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austryacki, Wielki Książę Krakowski, Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Krański, Bukowiński, Górno i Dolno Śląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Małgrabi Morawski; uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu itd. itd. itd.

Gdy Oskar baron Lazarini w Wiedniu podał prośbę o udzielenie mu koncesji na budowę i utrzymanie w ruchu kolejki miejscowości od stacji w Bzenecu n. uprzyw. kolej północnej Cesarza Ferdynanda do Gayi, przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsiębiorstwa, widzimy się spowodowani nadać proszącemu koncesją niniejszą na zasadzie ustawy o koncesjach na kolejki żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy koncesjonariuszowi prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolejki żelaznej parowej, która wybudowana być ma jako miejscowa ze szlakiem normalnym od stacji w Bzenecu n. uprzyw. kolej północnej Cesarza Ferdynanda na miasta Bzenec i Wrazów do Gayi.

§. 2.

Kolei, na którą wydaje się niniejszy dokument koncesyjny, zapewnia się następujące ulgi:

- a) uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, tyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, tyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;
- b) uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisji akcji zakładowych i akcji z prawem pierwzeństwa, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;
- c) uwolnienie od opłat i taks za nadanie koncesji i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego;
- d) uwolnienie od podatku dochodowego i zarobkowego, od opłat stęplowych, którym podlegają kupony, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści (30), licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Koncessjonariusz zobowiązuje się rozpocząć budowę kolei natychmiast, ukończyć ją najpóźniej w przeciągu półtora roku, licząc od dnia dzisiejszego, gotową kolej oddać na użytek publiczny i utrzymywać w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmiej dotrzymania powyższego terminu budowy, złożyć ma koncessjonariusz kaucję w sumie dziesięć tysięcy (10.000) złotych w tych papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania, kaucja ta uznana być może za przepadłą.

§. 4.

Do wybudowania tej kolejki koncessjonowanej miejscowości nadaje się koncessjonariuszowi prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie koncessjonariuszowi do wybudowania wszelkich odrębnych, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takich kolejek ze względu na dobro publiczne.

§. 5.

We względzie budowy kolejki koncessjonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinien koncessjonariusz do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego i do warunków koncesyjnych, jakie ministerstwo handlu ustanowi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, mianowicie do ustawy o koncesjach na kolejki żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i Porządku ruchu kolejki z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń, które w przyszłości wydane być mogą.

Pod względem ruchu pozwala się odstąpić od środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolejki żelaznej o ile ze względu na zmniejszenie chyzości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które w tej mierze wyda ministerstwo handlu.

§. 6.

Nadaje się koncesyonaryuszowi prawo utworzenia za osobnym zezwoleniem Rządu i pod warunkami, które on ustanowi, Spółki akcyjnej, albo przelania praw i obowiązków, z koncesji niniejszej wynikających, na Spółkę akcyjną już istniejącą.

Utworzyć się mająca Spółka akcyjna wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryusza.

Obligacje z prawem pierwszeństwa nie będą wypuszczone w obieg.

Natomiast upoważnia się koncesyonaryusza do wypuszczenia w obieg akcji z prawem pierwszeństwa, w sumie aż do trzech piątych ($\frac{3}{5}$) części kapitału zakładowego imiennego, które oprocentowane i umorzone być mają pierwej niż akcje zakładowe.

Cały kapitał zakładowy umorzony być ma w obrębie okresu koncesyjnego podług planu podlegającego zatwierdzeniu Rządu.

Statut Spółki, jakież formularze na akcje, które mają być wypuszczone, podlegają zatwierdzeniu Rządu.

§. 7.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych zniżonych, a to stosownie do postanowień, które tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych na n. uprzew. kolej północnej cesarza Ferdynanda kiedykolwiek obowiązywać będą.

Postanowienia te stosowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchii, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko gdy podróżą kosztem skarbu, lecz także gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakież do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Koncesyonaryusz zobowiązuje się przystąpić do zawartej przez spółki kolej austriackich umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, pomagania sobie nawzajem swoimi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcji dla oddziałów kolej polowej, jakież do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożenie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowymi względem pomagania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Zobowiązania te ciążą na koncesyonaryuszu tylko o tyle, o ile będzie możliwe dopełnienie ich na kolej koncesjonowanej jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwolonemi ułatwieniami a orzeka o tem ministerstwo handlu.

Koncesyonaryusz zobowiązuje się przy obsadzaniu posad mieć wzglad na wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 8.

Koncesja nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. b) ustawy o koncesjach na kolejce żelazne, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoje.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesji przed upływem przerzeczonego czasu, gdy określone w § 3. zatwierdzania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesjach na koleję żelazną a mianowicie wstrząśnieniami politycznymi i finansowemi.

§. 9.

Koncesjonariusz zobowiązuje się dozwolić zawsze Administracyi państwa, gdyby tego zażądała, współżywania kolei, będącej przedmiotem niniejszej koncesji, do utrzymania komunikacji pomiędzy kolejami przez Rząd administrowanymi, które teraz z nią się łączą lub w przyszłości łączyć będą, w taki sposób, że Administracya państwa będzie miała prawo przesyłania własnymi siłami pociągowemi kolej rządowych lub siłami koncesjonariusza całych pociągów lub pojedynczych wagonów, mających przejść z jednej kolej przez Rząd administrowanej, na inną, po kolej koncesjonowanej, między niemi leżącej, z wolnością ustanowienia taryfy za opłatą wynagrodzenia, które będzie umówione lub drogą wywłaszczenia ustanowione, o ile to współżywanie nie będzie szkodziło regularnemu ruchowi na kolej miejscowej i o ile zwiększyły ruch na niej da się jeszcze pogodzić z drugorzędnością kolej, z powodu dozwolonych jej ułatwień pod względem budowy, urządzenia i organizacji ruchu.

§. 10.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia kolej ukoncesjonowanej po jej wybudowaniu i otwarciu na niej ruchu w każdym czasie.

Prawo odkupu wykonane być ma według następujących przepisów:

1. Jeżeli odkup nastąpi przed upływem piątego roku ruchu, obliczyć trzeba średni czysty dochód roczny, jaki był w okresie ruchu przed dniem odkupienia.

2. Jeżeli odkup nastąpi po upływie piątego roku ruchu, natenczas dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat pięciu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat trzech.

3. Gdyby jednak średni dochód czysty, w ten sposób (ustęp 1 i 2) obliczony, nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po pięć od sta i umorzenia kapitału zakładowego imiennego, przez Rząd zatwierzonego, w przeciągu okresu koncesyjnego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu.

4. Ceną odkupu będzie suma odpowiadająca policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej, wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolej wypadałyby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

5. Cenę odkupu bez względu na to, kiedy odkup nastąpi, zapłaci administracya państwa, podług własnego wyboru, albo gotówką albo obligacyjami kolej rządowych po kursie, jaki będą miały na giełdzie wiedeńskiej w dniu przed rzeczywistą zapłatą.

6. Suma kapitału zakładowego tak rzeczywistego jak i imiennego podlega zatwierdzeniu Rządu.

Co się tyczy rzeczywistego kapitału zakładowego, postanawia się, że oprócz kosztów na sporządzenie projektów, budowę i urządzenie kolejи rzeczywiście wyłożonych i należycie wykazanych, łącznie z odsetkami interkalarnimi po pięć od sta w ciągu czasu budowy rzeczywiście zapłaconemi, żadne wydatki jakiegobądź rodzaju, mianowicie na zebranie funduszów nie mogą być liczone.

7. Przez odkupienie kolejи i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wypłatą ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie wolne od ciężarów i używanie kolejи, niniejszym koncesjonowanej, ze wszystkimi do niej należącymi ruchomościami i nieruchomościami, licząc tu także park wozowy (z zapasem materiałów), jakież funduszów obrotowych i rezerwowych z kapitału zakładowego utworzonych, o ile za zezwoleniem Rządu, stósownie do swego przeznaczenia, całkiem lub częściowo nie będą użyte.

§. 11.

Gdy koncesja utraci moc swojego i od tego dnia, w którym to nastąpi, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolejи koncesjonowanej i wszystkich ruchomych i nieruchomości przynależyci, licząc tu także park wozowy i zapasy materiałów, jakież funduszów obrotowych i rezerwowych z kapitału zakładowego utworzonych, o ile za zezwoleniem Rządu, stósownie do swego przeznaczenia, całkiem lub częściowo nie będą już użyte (§. 10).

Tak wtedy gdy koncesja moc swojego straci, jak i w razie odkupienia kolejи (§. 9) zatrzyma koncesjonariusz na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się mu aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabycie, do których zbudowania lub nabycia Rząd upoważnił go z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależyci kolejowej.

§. 12.

Rząd ma prawo przekonywać się, czy budowa kolejи i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzać, aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Ze względu, że w myśl §. 10 służy Rządowi prawo odkupienia, obowiązany jest koncesjonariusz przedstawić Rządowi do zatwierdzenia umowy, tyczącej się budowy i dostawy, zanim je zawierte.

Rząd ma także prawo wydelegowania komisarza do wglądzania w zarząd, mianowicie zaś prawo wydelegowania na koszt koncesjonariusza urzędników, którzy w sposób, jaki Rząd uzna za stósowny, czuwali nad tem, iżby budowa wykonana była zgodnie z projektami i umowami.

Komisarz przez Rząd ustanowiony, mocen jest bywać na posiedzeniach Rady zawiadowczej i wszelkiej reprezentacji, działającej jako dyrekcyja Spółki, tudzież na walnych zgromadzeniach, ile razy uzna to za potrzebne i zawieszać wszelkie uchwały i rozporządzenia, sprzeciwiające się ustawom, statutowi Spółki lub publicznemu dobru.

Za nadzór komisarza nad przedsiębiorstwem kolejи, koncesjonariusz nie jest obowiązany płacić skarbowi państwa wynagrodzenia, również uwalnia się go od przepisanego w §sie 89ym Porządku ruchu kolejи z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1852) obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów do-

zoru policyjnego i akcyzowego, jakoteż od obowiązku wystawienia bezpłatnie i utrzymywania lokali urzędowych.

§. 13.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia ponawało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków, w dokumencie koncesji lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesję, jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nic przeciwnego postanowieniom koncesji niniejszej, i nadając koncesjonariuszowi prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesją i wszystkimi postanowieniami, w niej zawartymi, ścisłe i troskliwie czuwali.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszym głównym i rezydencyjnym mieście Wiedniu dnia trzynastego miesiąca sierpnia, w roku zbawienia tysiąc osiemset osmdziesiątym drugim, Naszego panowania trzydziestym czwartym.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pino r. w.

Dunajewski r. w.

129.

Dokument koncesyjny z dnia 15 sierpnia 1882,

na kolej żelazną parową z Wittmannsdorfu do Ebenfurthu.

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej Łaski Cesarz Austryacki;**

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austryacki, Wielki Księże Krakowski, Księże Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Krański, Bukowiński, Górnego i Dolnego Śląska; Wielki Księże Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu itd. itd. itd.

Gdy J.M.Pan Paweł Edward Schoeller w Wiedniu podał prośbę o udzielenie mu koncesyjnego na budowę i utrzymywanie w ruchu kolei miejscowości od pewnego punktu linii St. Pölten-Leobersdorf dolno-austryackich kolei państwa pod Wittmannsdorfem do pewnego punktu granicy krajowej austryacko-węgierskiej pod Ebenfurthem, przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsiębiorstwa, widzimy się spowodowani nadać proszaczemu koncesyjna niniejszą na zasadzie ustawy o koncesyjach na kolej żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy J.M.Panu Pawłowi Edwardowi Schoellerowi prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej parowej, która wybudowana być ma jako miejscowa ze szlakiem normalnym od pewnego punktu linii St Pölten-Leobersdorf dolno-austryackich kolei państwa pod Wittmannsdorfem do pewnego punktu granicy krajowej austryacko-węgierskiej pod Ebenfurthem.

§. 2.

Kolei, na którą wydaje się niniejszy dokument koncesyjny, zapewnia się następujące ulgi:

- a) uwolnienie od stępeli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, tyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, tyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;
- b) uwolnienie od stępeli i opłat pierwszej emisji akcji, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;
- c) uwolnienie od opłat i taks za nadanie koncesyjny i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego;
- d) uwolnienie od podatku dochodowego i zarobkowego, od opłat stęplowych, którym podlegają kupony, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości móc ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści (30), licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Koncesyjny obowiązany jest rozpocząć budowę kolei natychmiast po otrzymaniu pozwolenia na budowę, ukończyć ją najpóźniej w przeciągu półtora roku, gotową kolej oddać na użytek publiczny i utrzymywać w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy, złożyć ma koncesyjny kaucję w sumie dziesięć tysięcy (10.000) złotych w tych papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania, kaucja ta uznana być może za przepadłą.

§. 4.

Do wybudowania tej kolei koncesyjowanej miejscowości nadaje się koncesyjny prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie Spółce do wybudowania wszelkich odnog, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takich kolei ze względu na dobro publiczne.

§. 5.

We względzie budowy kolejki koncesyjowanej i ruchu na niej, zastosować się powinna Spółka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego i do warunków koncesyjnych, jakie ministerstwo handlu ustanowi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, mianowicie do ustawy o koncesyjach na kolejki żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i Porządku ruchu kolejki z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń, które w przyszłości wydane będą mogą.

§. 6.

Nadaje się koncesyjuszowi prawo utworzenia za osobnym zezwoleniem Rządu, Spółki akcyjnej, która wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki koncesyjusza.

Cały kapitał zakładowy umorzony być ma w obrębie okresu koncesyjnego podług planu podlegającego zatwierdzeniu Rządu.

Statut Spółki, jakoteż formularze na akcje, które mają być wypuszczone, podlegają zatwierdzeniu Rządu.

§. 7.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych zniżonych a to stósownie do postanowień, które tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych na dolno-austriackich kolejach państwa kiedykolwiek obowiązywać będą.

Postanowienia te stósowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchii, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko, gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także, gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Koncesyjusz zobowiązuje się przystąpić do zawartej przez Spółki kolejki austriackich umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, pomagania sobie nawzajem swoimi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcji dla oddziałów kolejki polowej, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożenie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowymi względem wygadzania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Zobowiązania te ciążą na koncesyjuszu tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na kolejki koncesyjowanej, jako drugorządnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwolonemi ułatwieniami a orzeka o tem ministerstwo handlu.

Koncesyonaryusz zobowiązuje się przy obsadzaniu posad mieć względ na wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 8.

Koncesją nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. b) ustawy o koncesjach na koleję żelazną, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoje.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesji przed upływem przerenczonego czasu, gdy określone w §sie 3 zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesjach na koleję żelazną a mianowicie wstrząśnieniami politycznymi i finansowemi.

§. 9.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia kolejki koncesjonowanej po jej wybudowaniu i otwarciu na niej ruchu w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi Spółkę gotówką.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty, w ten sposób obliczony, nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta i umorzenia kapitału zakładowego imiennego, przez Rząd zatwierzonego, w przeciągu okresu koncesyjnego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu.

Podobnież postąpi się, gdyby kolejka odkupiona być miała przed upływem siódmego roku ruchu.

Celem wynagrodzenia Spółki, Administracya państwa według własnego wyboru albo płacić jej będzie rentę, wyrównywającą powyższym dochodom średnim a względnie najmniejszym a to z dołu w ratach półrocznych dnia 1 stycznia i dnia 1 lipca każdego roku aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci jej jednorazowo sumę, odpowiadającą policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolejki wypadałyby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

Powyzszą sumę kapitału zapłaci Administracya państwa według własnego wyboru albo gotówką albo obligacyjami dłużu państwa po kursie, jaki będzie na giełdzie wiedeńskiej w dniu przed rzeczywistą wypłatą.

Suma kapitału zakładowego imiennego podlega zatwierdzeniu Rządu.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakieś nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkupienie kolei i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wypłatę ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei obecnie koncesjonowanej, ze wszystkimi do niej należącymi ruchomościami i nieruchomościami, licząc tu także park wozowy i zapasy materiałów, jakoteż funduszami ruchu i zasobnemi z kapitału zakładowego utworzone, o ile te ostatnie nie zostały już całkiem lub częściowo użyte na cele właściwe za zezwoleniem Rządu.

§. 10.

Gdy koncesja utraci moc swoję i od tego dnia, w którym to nastąpi, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei koncesjonowanej i wszystkich ruchomych i nieruchomych przynależyci, licząc tu także park wozowy i zapasy materiałów, jakoteż fundusze ruchu i zasobne z kapitału zakładowego utworzone, o ile te ostatnie nie zostały całkiem lub częściowo użyte na cele właściwe za zezwoleniem Rządu (§. 9).

Tak wtedy, gdy koncesja moc swoje straci, jak i w razie odkupienia kolei (§. 9), zatrzyma koncesjonariusz na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się mu aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, do których zbudowania lub nabycia Rząd upoważnił go z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależyci kolejowej.

§. 11.

Rząd ma prawo przekonywać się czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzić aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Ze względu, że w myśl §. 9 służy Rządowi prawo odkupienia, obowiązany jest koncesjonariusz przedstawić Rządowi do zatwierdzenia umowy, tyczace się budowy i dostawy, zanim je zatrzymie. Rząd ma także prawo wydelegowania komisarza do oglądania w zarząd, mianowicie zaś prawo wydelegowania na koszt koncesjonariusza urzędników, którzy w sposób, jaki Rząd uzna za stosowny, czuwali nad tem, iżby budowa wykonana była zgodnie z projektami i umowami.

Komisarz przez Rząd ustanowiony, mocen jest bywać na posiedzeniach Rady zawiadowczej i wszelkiej reprezentacji, działającej jako dyrekcyja Spółki, tudzież na walnych zgromadzeniach, ile razy uzna to za potrzebne i zawieszać wszelkie uchwały i rozporządzenia, sprzeciwiające się ustawom, statutowi Spółki lub publicznemu dobru.

Za nadzór nad przedsiębiorstwem kolei, koncesjonariusz jest obowiązany płacić do skarbu państwa wynagrodzenie, którego wysokość Administracyja państwa oznaczy. Natomiast uwalnia się go od przepisanego w §sie 89ym Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1, z r. 1852), obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów dozoru policyjnego i akeyzowego jakoteż od obowiązku dostarczania i utrzymywania bezpłatnie lokalni urzędowych.

§. 12.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zańiedbanie obowiązków w dokumencie

koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyą jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nic przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając Spółce prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyą i wszystkimi postanowieniami w niej zawartymi, ścisłe i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszym głównym i rezydencyjnym mieście Wiedniu dnia piętnastego miesiąca sierpnia, w roku zbawienia tysiąc ośmuset osmdziesiątym drugim, Naszego panowania trzydziestym czwartym.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pino r. w.

Dunajewski r. w.

